

Møtedato: Rådmannsgruppen 21. august 2014

Sak: 37/2014 Framtidig lokalisering av Kunst rett vest

Forslag til vedtak:

Ikke formulert. Formuleres i tråd med synspunktene i rådmannsgruppen.

Bakgrunn for saken

Kunst rett vest er en årlig kunstrunde hvor billedkunstnere og kunsthåndverkere inviterer publikum til sine atelierer og verksteder. Samtidig vises en fellesutstilling der kunstnerne bidrar med hvert sitt verk. Fellesutstillingen ambulerer mellom kommunene i Vestregionen.

Alle profesjonelle billedkunstnere og kunsthåndverkere som bor og/eller arbeider i Vestregionen, inviteres til å delta. Innsendte søknader vurderes av en profesjonell jury. Kommunene har ansvaret for å motivere kunstnere i egen kommune til å søke, og for å bidra til å skape oppmerksomhet om arrangementet og den enkelte kunstner.

Formålet med Kunst rett vest er å

- Styrke og vise mangfoldet av det profesjonelle kunstlivet i regionen
- Gjøre visuell kunst tilgjengelig for et bredt publikum

Kunst rett vest ble evaluert i 2012, etter 5 års drift. Evalueringen konkluderte med at målet om å vise mangfoldet i det profesjonelle kunstlivet i Vestregionen, synes å være oppfylt, og at Kunst rett Vest har lyktes i å markere seg som et kraftfullt arrangement med høy kunstnerisk kvalitet. Evalueringen viste at det er en samstemt oppfattelse blant kunstnere og Vestregionens kulturnettverk (kulturarbeidere i medlemskommunene våre) at konseptet bør videreføres i sin todelte form med en felles juryert utstilling og åpne atelierer. Men informantene hadde ulikt syn på om vertskapsrollen og fellesutstillingen bør legges til en eller flere faste kommuner, eller ambulere som nå.

Øvre Eiker kommune fremmet våren 2012 forslag om at fellesutstillingen legges til Vestfossen i Øvre Eiker på permanent basis. Asker kommune ga på samme tidspunkt signaler om at kommunen kan tenke seg å påta seg vertskapsansvaret for fellesutstillingen på permanent basis.

Styringsgruppen behandlet evalueringsrapporten i møte den 11.04.2013, sak 13/2013. Styringsgruppen sluttet seg til følgende anbefalinger:

- Videreføre todelt konsept: fellesutstilling og åpne verksteder
- Tilstrebe fast tidspunkt for arrangementet
- Fortsatt ambulerende lokalisering av fellesutstilling og vertskap til og med 2015
- *Konsekvensutrede permanent lokalisering og vertskap for mulig implementering fra 2016*
- Oppfordre kommunene til samarbeid om vertskapsrollen og finansiering
- Benytte både anerkjente gallerier og temporære lokaler til fellesutstillingen
- Videreføre praksis med ren fagjury
- Formidle juryens begrunnelse til Kulturnettverket
- Gi kommunene fortløpig kjennskap til hvilke kunstnere som har søkt
- Øke engasjementet i alle kommuner for å sikre publikumsoppslutning
- Videreutvikle verktøy for publikumsregistrering
- Kvalitetssikre rutiner knyttet til planlegging og gjennomføring

Ressursbruk

Kunst rett vest har de siste 4 årene hatt et budsjett på rundt 2 millioner kroner. Beløpet dekker kostnader til prosjektleder i 100% stilling, kontorhold, honorar til juryen og prosjektleders referansegruppe (utvalgte kunstnere) og annen faglig bistand, produksjon og distribusjon av

markedsmateriell, annonsering i ulike medier, åpningsarrangement og utstyr og drift av fellesutstillingen. Kostnader knyttet til leie av lokalene der fellesutstillingen finner sted dekkes av vertskommunen(e). Vestregionen bidrar med 1 million kroner av den samlede medlemskontingenten som i 2014 beløper seg til rundt 4,6 millioner kroner. Akershus og Buskerud fylkeskommuner har se siste årene bidratt med hhv. pr år hver. Vestfold fylkeskommune bidro for første gang i 2014 med kr. .... Kulturrådet har bidratt årlig med rundt 100 000. Vertskommunen(e) har bidratt med kr 500 000 i tillegg til personellressurser. Sponsormidler og salg av annonser beløper seg årlig til rundt kr 50 000.

Mulige lokaliseringalternativer

Følgende modeller er vurdert:

- Permanent lokalisering i en kommune
- Ambulerende lokalisering mellom et fast visningssted i hhv Akershus, Buskerud og Vestfold
- Ambulerende lokalisering som i dag

Disse alternativene er diskutert i en workshop den 19.6.2014 der kunstnere i Vestregionen og ansatte i Vestregionens kommuner og fylkeskommuner var invitert. Oppsummering fra samlingen følger vedlagt.

Permanent lokalisering i en kommune

Lokalisering til et fast visningssted for fellesutstillingen vil kunne styrke merkevarebyggingen av Kunst rett vest, samtidig som Kunst rett vest vil kunne styrke profileringen av det valgte visningsstedet og av vertskommunens kultursatsing. Å kommunisere hva Kunst rett vest er vil kunne bli enklere/tydeligere når arrangementet kobles til ett fast visningssted. Kommunen vil kunne få drahjelp i sin satsing og ressursbruk knyttet til valgt visningssted.

Ved å velge permanent lokalisering, vil vi også kunne konsentrere oss mer om innholdet i arrangementet og videreutvikle dette. Til nå har vi brukt betydelige ressurser på å avklare vertskommune og mulig visningssted, og til å klargjøre visningsstedet for utstillingen.

Valg av permanent visningssted/vertskommune forutsetter at valgt kommune er villige til å bruke løpende personellressurser på arrangementet. Kommunenes personellbruk vil kunne bli mindre intensiv når planlegging og gjennomføring av arrangementet blir en gjentakende oppgave, men vertskommunen må påregne å bruke ressurser til å videreutvikle innholdet og å ivareta praktiske oppgaver. Det kan være en mulighet at prosjektansvaret flyttes fra Vestregionens sekretariat og til kommunen, slik at kommunen får tilført ressurser.

Dagens finansieringsmodell forutsetter et betydelig økonomisk kontantbidrag fra vertskommunen. Våre informanter har uttrykt at det vil være urimelig dette bidraget opprettholdes ved valg av en fast vertskommune. Alternativet kan være at Vestregionens bidrag økes, eller at den eksterne finansieringen økes. Et fast visningssted vil øke mulighetene for å kunne inngå langsiktig sponsorsamarbeid. Vår erfaring etter 7 års drift er at det ikke har blitt enklere å få til samarbeid med næringslivet om kultursatsinger og –arrangementer. Denne vurderingen oppfatter vi at kommunenes fagfolk deler.

Fylkeskommunene har bidratt med årlige midler utover Vestregionens kontingentbidrag. Ansatte i fylkeskommunene gir uttrykk for at det er usikkert om fylkeskommunen vil opprettholde sitt direktebidrag dersom fellesutstillingen blir fast lokalisert utenfor egen fylkeskommune. Vi oppfatter dette slik at ansattes vurderingen av ekstra støtte til Kunst rett vest i stor grad kobles til lokaliseringen av fellesutstillingen, og ikke til kunstrunden (besøk i åpne atelierer) som er en likeverdig del av arrangementet. Det vil være ønskelig at fylkeskommunene vurderer særskilt støtte til Kunst rett vest ut fra intensjonene og helheten i arrangementet, som omfatter alle Vestregionens medlemskommuner – uavhengig av lokalisering av fellesutstillingen.

Vi oppfatter at kunstnerne har ulike meninger om lokaliseringen av fellesutstillingen bør være fast eller ambulerende. De som er skeptiske til fast lokalisering, framholder at de er redd for at fellesutstillingen

lokaliseres langt fra eget arbeidssted/hjemsted, og at identifisering med prosjektet blir svekket. Ansatte i kommunene viser ingen spesiell entusiasme for fast lokalisering. De ser mulighetene for sterkere merkevarebygging ved fast lokalisering, men er samtidig redd for at valg av en fast vertskommune vil svekke egen kommunes engasjement i forhold til Kunst rett vest. De ansatte gir uttrykk for å være mer opptatt av å vekte kunstrunden sterkere (besøk i atelierene) i forhold til fellesutstillingen. Flere har tatt til orde for at deltakelse i kunstrunden bør åpnes for alle kunstnere i regionen, og dermed legge til rette for økt lokal aktivitet i løpet av arrangementsperioden.

Ambulering mellom tre faste visningssteder

I løpet av vurderingsprosessen er det blitt tatt til orde for at fellesutstillingen bør/kan ambulere mellom tre faste visningssteder; et i hver av fylkene Vestfold, Buskerud og Akershus. En slik løsning vil skape forutsigbarhet med hensyn til å finne egnet visningslokale og villig vertskommune(r), men vil ikke ha en like sterk merkevarebyggende effekt som det å velge ett fast visningssted.

En slik modell vil også kunne bidra til at alle kommuner får nærhet til fellesutstillingen innen en overskuelig tidsperiode, og hver av fylkeskommunene vil kunne styrke argumentasjonen for hvorfor fylkeskommunen støtter Kunst rett vest med særskilte midler utover kontingenten til Vestregionen. Modellen vil også kunne gjøre det enklere enn dagens ordning med hensyn til å få til samarbeidsavtaler med næringslivet / sponsorstøtte, da vi vil vite hvor fellesutstillingen skal lokaliseres i framtiden.

Vertskommunenes finansielle bidrag bør også i denne modellen endres i forhold til dagens ordning; det vil antagelig være vanskelig å få politisk oppslutning om å bidra med et betydelig kontantbidrag til arrangementet hvert 3. år.

Ambulerende lokalisering mellom alle kommunene

Til nå har følgende kommuner tatt på seg ansvaret som vertskommune:

Røyken	2007
Øvre Eiker	2008 og 2013
Asker	2009 og 2012
Hole, Ringerike, Jevnaker	2010
Drammen	2011
Sande og Svelvik	2014
Bærum	2015

Modellen med ambulerende fellesutstilling og vertskapsfunksjon ble lagt til grunn for å sikre eierskap til arrangementet i alle kommunene, og at arrangementet skulle profilere Vestregionen og ikke en enkelt kommune.

Flere av kommunene har både i evalueringsprosessen og i andre sammenhenger, gitt uttrykk for at de ikke har anledning og/eller ønsker å være vertskap. Dette begrunnes med at det ikke finnes egnede lokaler i kommunen, de mangler personalressurser som kan delta i planleggingen og gjennomføringen av arrangementet, kommunen har få profesjonelle, utøvende kunstnere og de synes at vertskommunebidraget er for høyt.

Lokalene der fellesutstillingen er blitt vist, har variert fra rå industrilokaler som har krevd betydelige ressurser i forbindelse med klargjøringen av utstillingen (Slambassenget i Slemmestad og NSBs vognhall på Sundland i Drammen), parkeringshus i Sundvolden hotell til godt innarbeidede visningssteder i Asker og Øvre Eiker. Årets fellesutstilling er lagt til Fosskleiva på grensen mellom Sande og Svelvik og er en del av kommunenes satsing for å revitalisere Fosskleiva.

Konklusjon

Vi har lite kjennskap til hvem som besøker fellesutstillingen og atelierene. Styringsgruppen vedtok i april 2013 at det skal utarbeides verktøy for publikumsregistrering, men dette er ennå ikke implementert. Vi har derfor ikke grunnlag for å vite om det er det samme publikummet som besøker fellesutstillingen og atelierene hvert år, eller om vi får nye besøkende. Vi vet heller ikke om publikum primært er folk som bor i nærheten av fellesutstillingen og atelierene, eller om folk tar turen utenfor eget nærområde. Vi har derfor ingen holdepunkter for å mene om ett fast sted for fellesutstillingen vil ekskludere publikum som ikke bor i nærområdet.

Vi har ikke sikre holdepunkter i forhold til om beskaffenheten til lokalet der fellesutstillingen skal vises, har betydning for publikumsoppslutningen. Tilgjengelig statistikk viser at en synkende andel av befolkningen går på utstillinger av billedkunst og kunsthåndverk de siste 15 – 20 årene, selv om kunst og kunstutstillinger er lett tilgjengelig. Forskere snakker om "utstillingsterskelen"; at mange ikke går fordi de ikke føler seg hjemme i etablerte gallerier og kunstsentra. Vi har hatt størst publikumsoppslutning når utstillingen er blitt vist i industrilokaler som ikke tidligere har vært tilgjengelig for publikum. Men det har vært svært ressurskrevende å klargjøre disse lokalene for utstillingsformålet; både penger og innsats fra kommunens ansatte og Vestregionens sekretariat.

Vi har ikke gjort noen systematisk undersøkelse av kunstnerens synspunkter på hva slags type visningssted Kunst rett vest bør velge for fellesutstillingene. Men vi oppfatter at mange av Vestregionens kunstnere synes det er interessant å delta når utstillingen vises i lokalene til et anerkjent galleri eller kunstsenter, selv om mange kunstnere de siste årene har startet kunstnerdrevne visningssteder i lokaler som tidligere har vært brukt til andre formål.

Vi oppfatter at det er flere forhold som taler for at Kunst rett vests fellesutstilling og vertskapsfunksjon knyttes til en fast kommune; merkevarebygging, ressurser og fokus kan rettes mot innhold og kvalitet framfor organisering (se punkt over). Dersom en velger et innarbeidet, kjent visningssted som fast lokasjon, kan dette bidra til å utelukke publikum som kanskje kommer når et nytt visningssted gjøres tilgjengelig. Kunst rett vest har i løpet av åtte års aktivitet, fått kredibilitet blant kunstnerorganisasjonene og Norsk kulturråd. Vi oppfatter ikke at valg av fast eller ambulerende visningssted, vil påvirke denne posisjonen. Vi tror imidlertid at det er en fare for at lokalisering til ett fast sted, vil svekke profileringen av Vestregionen og eierskapet til Kunst rett vest i Vestregionen.

En mellomløsningen med 3 faste, alternative visningssteder, svekker mulighetene for en tydelig merkevarebygging i forhold til alternativet med ett fast visningssted. Samtidig gir denne modellen en viss form for forutsigbarhet som dagens ambulerende holdning ikke gir når det gjelder muligheter for samarbeid med næringslivet og markedsføring/profilering.

Skal dagens ambulerende ordning videreføres, er det viktig at framtidig vertskommune/visningssted avklares minst 2 år før arrangementet skal finne sted. En slik langsiktighet vil øke mulighetene for sponsorsamarbeid og arbeidet med å motivere kunstnere til å delta. 2 år vil også sikre kvalitet i planleggingsarbeidet, og sikre vertskommunens muligheter til å få reell innflytelse i planleggingen. Markedsføre påfølgende års arrangement i gjeldende års markedsmateriell, og gjøre det mulig å profilere kontinuiteten i arrangementet som en del av Kunst rett vests merkevarebygging. Fylkeskommunenes vilje til å bidra med særskilte ekstramidler til Kunst rett vest, er en viktig bærebjelke i finansieringen av arrangementet. Dersom fylkeskommunene ikke finner å kunne bidra hvis vertskapet legges til en kommune utenfor eget fylke, bør dette tillegges vekt ved valg av lokaliseringmodell.

Vi tror det vil være klokt å endre vertskommunens kontantbidrag til arrangementet; uavhengig av valg av lokaliseringsmodell. Dersom en velger å kutte vertskommunebidraget, kan bidraget kompenseres ved å øke Vestregionens kontingentbidrag til arrangementet, skaffe annen ekstern inntekt eller redusere kostnaden.